

MINSKA

OCH UNDVIK,

ÅTERVINN

OCH ERSÄTT

FINLANDS FÄRDPLAN FÖR PLAST

Förord **4**

Inledning **6**

ÅTGÄRDSFÖRSLAG

	Minska nedskräpningen och undvika onödig konsumtion	10
	Utreda ett eventuellt införande av plastskatt	12
	Ta tillvara plastavfall betydligt effektivare	14
	Förbättra identifieringen av plaster i byggnader och sorteringen av plastavfall på byggarbetsplatser	16
	Effektivisera återvinningen och ersättandet av jordbruks- och trädgårdsplaster	18
	Ta i bruk de mångsidiga lösningarna för återvinning av tillvaratagen plast	20
	Satsa stort på ersättande lösningar och grunda ett New Plastics-kompetensnätverk	22
	Lyfta upp plastutmaningen på Finlands internationella dagordning	24
	Exportera kompetens och lösningar	26
	Öka forskningsdata om plasternas negativa hälso- och miljökonsekvenser och om lösningarna i fråga om dem	28

Förord

Plasterna har goda och viktiga egenskaper. Därför används de i så hög utsträckning och har en så central betydelse i vår ekonomi. Men de orsakar också många problem, som det inte finns en enda lätt lösning på. Till exempel nedskräpningen av haven har fått stor synlighet såväl i medierna som i EU och internationella forum.

Utmaningarna i fråga om plasterna, liksom det intresse och den livliga diskussion som plasten väckt sporrar till att agera.

I denna färdplan för plast har samlats en rad åtgärder med vilka vi kan minska plasternas negativa konsekvenser, undvika onödig konsumtion, effektivisera materialåtervinningen och finna ersättande lösningar. Målet var uttryckligen att finna konkreta praktiska åtgärder så att vi kommer i gång så snabbt som möjligt.

Färdplanen innehåller de första stegen mot en ny slags, hållbar plastekonomi. Så gott som alla förslag kan börja genomföras omgående, men en del av dem kräver en längre genomförandeperiod och tilläggsresurser. Det behövs en större medvetenhet, ändrade konsumtionsvanor, forskning, produktplanering, teknik, marknader, utvecklingsarbete samt lagstiftning och politik.

Färdplanen togs fram av en bredbasig arbetsgrupp tillsatt av miljöministeriet. Arbetet stöddes av ett expertsekretariat som ansvarade för skrivarbetet. I beredningen deltog också ett stort antal intressentgrupper och medborgare. Möjligheten att lämna idéer på webben gav resultat – det kom in hundratals idéer och kommentarer som kunde användas som underlag i beredningen. Men alla idéer har inte ännu kunnat användas. Under arbetets gång ordnades två stora workshoppar där färdplanens teman precisades och åtgärdsförslagen rangordnades. I dessa deltog även representanter från olika riksdagsgrupper. Dessutom har ministergruppen för spetsprojektet Bioekonomi och ren teknik följt beredningen.

Utarbetandet av färdplanen har varit en nyttig process. En allt större grupp entusiastiska och kunniga aktörer har varit beredda att engagera sig i arbetet och ta itu med plastutmaningen. Vi hoppas att färdplanen kommer att ge ännu fler aktörer och organisationer inspiration till att delta i samarbetet under kommande år.

För Finland är utmaningen med plasterna också en möjlighet.

SAMARBETSGRUPP:

Ordförande riksdagsledamot Hanna Kosonen

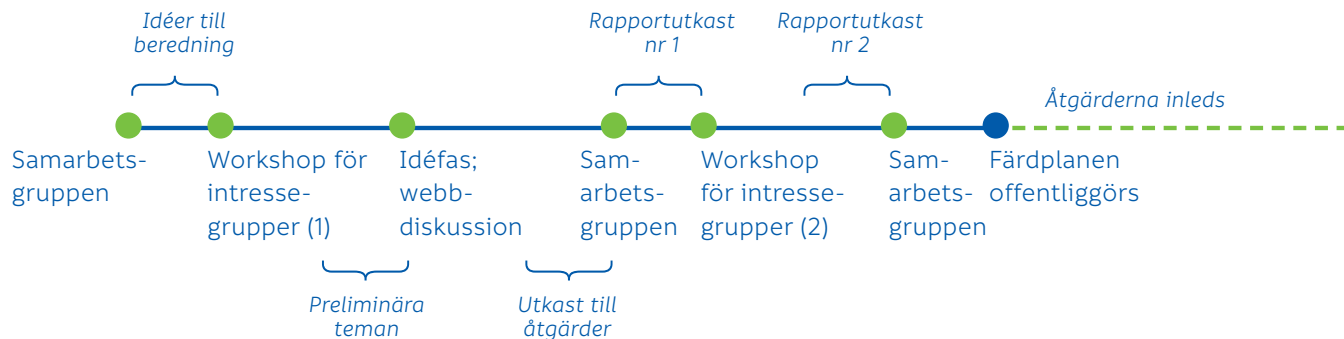
Vice ordförande överdirektör Tuula Varis, miljöministeriet

Medlemmar avdelningschef Ilona Lundström (ANM), direktör Jari Keinänen/konsultativa tjänstemannen Hanna Korhonen (SHM), konsultativa tjänstemannen Pirjo Salminen (JSM), regeringsrådet Merja Sandell/konsultativa tjänstemannen Krista Sinisalo (FM), miljørådet Anna-Maija Pajukallio (MM), VD Vesa Kärhä (Plastindustrin rf), miljöexpert Maija Heikkinen (Skogsindustrin rf), ledande sakkunniga Janne Koivisto/ledande sakkunniga Marja Ola (Finsk handel rf), VD Riku Eksymä (Cirkulärkraft Finland rf), VD Otto Lehtipuu (Miljöindustrin och -tjänster YTP ry), programchef Sampsa Vilhunen/havsexpert Anna Soirinsuo (WWF Finland), ledande sakkunniga Asta Kuosmanen (Marttaliitto ry) samt branschchef Irina Simola/branschchef Anna Vainikainen (Livsmedelsindustriförbundet rf).

SEKRETARIAT:

Huvudsekreterare konsultativa tjänstemannen Merja Saarnilehto (MM)

Medlemmar konsultativa tjänstemannen Mika Honkanen (ANM), specialforskare Sari Kauppi (Finlands miljöcentral SYKE), forskningsprofessor Hannu Kiviranta (Institutet för hälsa och välfärd THL), specialforskare, Senior Customer Manager Juha-Matti Katajajuuri (Naturresursinstitutet LUKE), teamchef Maija Pohjakallio (Teknologiska forskningscentralen VTT Ab), expert Riitta Silvennoinen (Jubileumsfonden för Finlands självständighet Sitra) och ledande sakkunniga Sisko Sipilä (Business Finland).

BEREDNINGSPROCESSEN

Sekretariatet utarbetar färdplanen

Inledning

I mars 2018 tillsatte miljöministeriet en bredbasig samarbetsgrupp som fick i uppgift att ta fram en nationell färdplan för plast. Gruppen tillsattes för tiden 1.4–14.9.2018 och i uppdraget ingick att undersöka utmaningarna i fråga om plasterna och möjligheterna att finna lösningar för dem samt fastställa och rangordna de kortsiktiga och långsiktiga åtgärder som behövs för att svara på utmaningarna.

Tack vare sin prestationsförmåga och lätthet har plasterna många goda sidor, men det finns stora utmaningar när det gäller användningen, bortskaffandet och materialåtervinningen av dem. Målsättningen är att minska den onödiga konsumtionen av plaster och plastnedskräpningen, att materialåtervinna plasterna bättre och att ersätta plaster tillverkade av fossila råvaror med hållbara och förnybara alternativ. För att man ska kunna svara på en samhällelig utmaning av detta slag och vända den till en möjlighet krävs ett stort antal aktörer, strategiska val, lösningscentrerad politik och resurser för de branscher som är mest lovande med tanke på hållbar tillväxt. Att svara på denna utmaning utgör en del av arbetet med att främja den cirkulära ekonomin.

Finlands färdplan för plast är det första försöket att på ett mångsidigt sätt svara på utmaningen i fråga om plasterna. Plasterna är ett mycket omfattande område och man känner inte ens till alla deras sidor ännu. Färdplanen omfattar inte alla utmaningar i fråga om plasterna utan behandlar endast de mest lovande och betydande idéer och förslag som olika aktörer har kommit med. Dessutom finns det inte ännu tillräckligt med kunskap om plasterna och deras användning. I takt med att kunskapen ökar behövs också nya åtgärder.

I färdplanen för plast identifieras åtgärder som behövs för att minska de olägenheter som plastavfall och plasticskräp medför, för att hjälpa konsumenterna i fråga om att lämna plastavfall till avfallshanteringen, för att effektivisera tillvaratagandet och materialåtervinningen av plaster samt designen av plastprodukter, för att skapa förutsättningar för innovationer och investeringar inom cirkulär ekonomi och för att minska beroendet av fossila råvaror genom att öka tillgången på biobaserade lösningar och lösningar som grundar sig på bionedbrytning.

Utmaningen med plasterna kräver ett brett och delvis nytt verktygssortiment. Även frivilliga insatser behövs. Ett bra exempel på ett nytt sätt att verkställa lagstiftning och mål är det avtal om plastkassar som Finsk handel och miljöministeriet har ingått. För att vi ska kunna ersätta plasterna och ta fram nya lösningar behövs mera forskning, utvecklingsarbete inom branschen och attitydpåverkande arbete. En del av det arbete som föreslås kunde sättas i gång och genomföras relativt snabbt, men det behövs också åtgärder

som sträcker sig över flera regeringsperioder och som det också är viktigt att snabbt få i gång. Beslut som gäller statlig finansiering fattas när planen för de offentliga finanserna tas fram och i samband med budgetförfarandet.

PLASTERNA ÄR NÖDVÄNDIGA MEN DE MÅSTE ANVÄNDAS PÅ ETT HÅLLBART SÄTT

Plasterna har många goda och viktiga egenskaper. De är till exempel billiga, lätta och hållbara och de kan användas som skydd och formas. I dag används 20 gånger så mycket plast som för 50 år sedan, och det uppskattas att användningen om 20 år kommer att vara minst två gånger så stor som nu. Trots att plaster i allt högre grad tillverkas av biobaserade material uppskattar det världsekonomiska forumet att plastindustrin kommer år 2050 att använda en femtedel av världens oljeproduktion.

Man känner väl till vilka miljökonsekvenser tillverkningskedjan för plasterna har. I de flesta tillämpningarna har plasterna relativt små direkta miljökonsekvenser. Som exempel kan nämnas att de tack vare sin lätthet ger betydande klimatnytta i logistiken och i fordonen. De skyddande livsmedelsförpackningarna förbättrar hållbarheten och förebygger matsvinn, vilket även ger miljönytta.

Plastavfallsströmmarna i världshaven blev en väckarklocka. De visade tydligt vilka problem plasterna orsakar. I alla hav, även i Östersjön, är nedskräpningen ett allt större problem. Plasternas egenskaper förbättras med kemiska ämnen, och å andra sidan kan skadliga ämnen eller mikroorganismer binda sig till plasterna och spridas i naturen. Att plasterna orsakar miljöproblem beror på att de hamnar på platser där de inte hör hemma. Ett nytt fenomen som börjat diskuteras är mikroplasterna, vars effekter på människan och miljön inte ännu har klarlagts i någon nämnvärd utsträckning. Det behövs ny forskning om plasternas effekter även på en bredare front.

I många länder har man redan reagerat på plasternas negativa konsekvenser. Kina tog tidigare emot plastavfall från Europa men har nu helt förbjudit importen av det. I stället har mindre utvecklade länder i Sydostasien börjat ta emot plastavfall. På internationell nivå förhandlas om en skärpning

av kraven i fråga om förfarandena vid transport av plastavfall. Transporten ska eventuellt bli tillståndspliktig. I flera länder har man infört förbud och begränsningar i användningen av plast. Det har också tagits fram en omfattande plaststrategi med hjälp av vilken EU-länderna gemensamt ska styra in plastanvändningen på en väg mot hållbar cirkulär ekonomi. Dessutom har kommissionen föreslagit medlemsländerna att det införs ett nytt bidrag i EU:s budget som står i direkt proportion till mängden plastförpackningsavfall som medlemsländerna inte materialåtervinner. I samband med behandlingen av lagstiftningsinitiativet torde man närmare definiera även de centrala begreppen i fråga om plasterna, såsom engångsplastprodukt.

FÖR FINLAND UTGÖR LÖSNINGARNA PÅ PLASTPROBLEMET EN MÖJLIGHET

Plast är globalt sett en väldigt stor utmaning som kräver lösningar. Miljarder av människor saknar ändamålsenlig avfallshantering och enorma mängder plastskräp och mikroplaster hamnar i vattnen och på andra ställen i naturen. Största delen av EU:s plastavfall härstammar från förpackningar. Användningen av engångsplaster belastar avfallshanteringen och engångsplaster hamnar också i naturen. Det är viktigt att minska det onödiga förpackandet, men detta löser inte ensamt plastproblemet. Arbetet med att utveckla materialåtervinningstekniken kan ge oss lösningar, liksom de säkra nya material som ersätter den traditionella plasten. Samtidigt som lösningar på plastproblemet hittas uppstår nya affärsmöjligheter inom näringslivet. Finska företag kan ta täten i denna utveckling.

I Finland har vi ett gediget kunnande om biomaterial och dessutom råvaror som erbjuder lovande möjligheter när det gäller lösningar baserade på ersättning. Det har inte varit särskilt vanligt att industriellt tillverka biobaserade plaster, eftersom bioplasterna i allmänhet är betydligt dyrare än det fossila alternativet. Det skulle gälla att finna användbara lösningar som kan skalas upp och som fungerar i massproduktion. För att förväntningarna i fråga om ersättande material och lösningar ska infrias krävs ett tätt samarbete och ytterligare satsningar så att de första lovande resultaten kan resultera i produkter med efterfrågan på marknaden.

På kort sikt finns de största förväntningarna inom effektivare materialåtervinning av plasterna. EU bidrar till att skapa efterfrågan på bättre återvinningslösningar. I samband med att de skärpta kraven verkställs finns det skäl att göra prognoser och sätta fart på tillvaratagandet och materialåtervinningen av andra plaster än förpackningsplasten. För att insamlingen av plastavfall ska bli mer verkningsfull krävs att utnyttjandet av plastavfall och materialåtervunnen plast blir betydligt effektivare och att även användningen av och efterfrågan på materialåtervunnen plast ökar. Plastens värdekedja bör kopplas till den cirkulära ekonomin.

Åtgärdsförslag

Minska nedskräpningen och undvika onödig konsumtion

Utreda ett eventuellt införande av plastskatt

Ta tillvara plastavfall betydligt effektivare

Förbättra identifieringen av plaster i byggnader och sorteringen av plastavfall på byggarbetsplatser

Effektivisera återvinningen och ersättandet av jordbruks- och trädgårdsplaster

Ta i bruk de mångsidiga lösningarna för återvinning av tillvaratagen plast

Satsa stort på ersättande lösningar och grunda ett New Plastics-kompetensnätverk

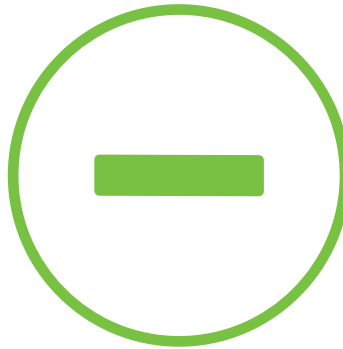
Lyfta upp plastutmaningen på Finlands internationella dagordning

Exportera kompetens och lösningar

Öka forskningsdata om plasternas negativa hälso- och miljökonsekvenser och om lösningarna i fråga om dem

Minska nedskräpningen och undvik onödig konsumtion

”Plaster ska inte finnas i naturen, och det är möjligt att minska mängden plastskräp och plastavfall genom att påverka attityderna och ändra tillvägagångssätten. Att konsumera på ett hållbart sätt, att materialåtervinna och att hålla naturen ren kan vara coolt.”

Kampanjer av olika slag riktade till medborgarna har en viktig roll när det gäller att lösa problemet med plasterna. De ökar medvetenheten, möjligheterna att delta och engagemanget. De är till nytta i vår strävan att påverka och finna lösningar. Flera kampanjer har varit lyckade och blivit fenomen i de sociala medierna: Ett skräp om dagen-rörelsen, ploggingen (plocka skräp i samband med joggning) samt Finlands miljöcentrals utmaningstävling Meriroskahaaste, som gällde det marina skräpet. Även evenemanget Världen i byn, där man ser till att ingen nedskräpning sker, kan räknas till dessa.

Även företag och offentliga aktörer har en viktig roll när det gäller att minska den ohållbara konsumtionen, såsom användningen av engångsförpackningar och det överdrivna förpackandet. Här kan nämnas frivilliga åtaganden, som Green Deal-avtalen, i vilka man kan sätta upp ambitiösa, uppföljningsbara mål och fastställa åtgärder. Exempelvis med hjälp av Green Deal-avtalet om plastkassar blev det möjligt att på en kort tid betydligt minska konsumtionen av plastkassar. Företag och andra aktörer kan också delta i ansträngningarna för att få bukt med plastproblemen genom ett åtagande om materialeffektivitet och ett samhälleligt åtagande för hållbar utveckling.

Utöver frivilliga åtgärder kan det behövas förbud eller annan reglering. I avfallslagen ingår nedskräpningsförbud, och den som bryter mot detta kan föreläggas exempelvis en ordningsbot på 100 euro. Europeiska kommis-

sionen i sin tur föreslår i ett nytt lagstiftningsinitiativ om engångsplaster (28.5.2018) bland annat att konsumtionen av vissa engångsförpackningar för livsmedel ska minskas avsevärt och att det ska införas direkta förbud av vissa engångsprodukter av plast, som matbestick.

ÅTGÄRDER:

- Det lanseras en kampanjhelhet som ser till att plastutmaningen får stor synlighet, som lyfter fram lösningar och aktörer och som ökar konsumenternas och medborgarnas medvetenhet om hur de egna handlingarna inverkar och om vilka möjligheter att påverka de själva har. Medborgarna utmanas också att välja hållbara produkter i stället för engångsprodukter och att undvika nedskräpning.
- *Green Deal*-avtal ingås om att minska användningen av engångsförpackningar, det överdrivna förpackandet och nedskräpningen. En handlingsmodell tas fram med de centrala aktörer som använder engångsförpackningar, som kaféer och snabbmatsställen, och med andra företag som erbjuder take-away-tjänster. Som incitament kan man i modellen inkludera en separat avgift för engångskärl. Användningen av det finska kranvattnet främjas för att minska användningen av vatten på flaska, till exempel genom att uppmuntra städer, hotell och restauranger att erbjuda kranvatten på ett synligt sätt.
- Städer och kommuner, evenemangsarrangörer och andra aktörer utmanas att börja använda lösningar som minskar nedskräpningen och onödig konsumtion, såsom effektivisera avfallsinsamlingen och anvisningarna om denna, se till att ingen nedskräpning sker och införa goda rutiner för materialåtervinningen vid publikevenemang eller begränsa rökningen vid allmänna badstränder.

Genomförare och samarbetspartner: MM, Sitra, städer och kommuner, Marttaliitto, Plastindustrin, andra som deltog i beredningen av färdplanen och andra aktörer inom det aktuella området

Citat ur idéer och kommentarer på webben

” Det behövs ordentliga uppsamlingsplatser och en omfattande tv- och radiokampanj om vilka nyttor återvinning har och vad man i praktiken ska göra.

” Det borde vara möjligt att köpa livsmedel utan att samtidigt vara tvungen att köpa en (plast)förpackning.

Utreda ett eventuellt införande av plastskatt

Man kan även genom riktad ekonomisk styrning försöka inverka på användningen av plaster och därmed minska användningens negativa konsekvenser, som nedskräpningen. De ekonomiska styrmedlen kan vara av många olika slag: producentansvarssystem, eventuella skyldigheter att blanda in återvunnet material, prissättning av produkter med hjälp av olika typer av panter, avgifter eller skatter.

Till exempel den effektiva materialåtervinningen av plastflaskor i Finland grundar sig på ett pantbaserat retursystem som ger möjlighet för dem

Citat ur idéer och kommentarer på webben

” Miljöskatt på plast som inte går att återvinna

” Det är helt sant att det borde tas ut en avfallsavgift för förpackningsmaterial till produkter som kommer från utlandet.

som släpper ut dryckesförpackningar på marknaden att undgå skatten på dryckesförpackningar och uppfylla sin producentansvarsskyldighet. Materialåtervinningen av bildäck fungerar effektivt på basis av producentansvaret.

En skatt på engångsplastprodukter skulle eventuellt minska användningen av dem samt öka efterfrågan på ersättande, mer hållbara lösningar. I Storbritannien har regeringen för avsikt att införa en skatt på flera engångsplastprodukter, som flaskor och take-away-förpackningar, i syfte att sätta fart på övergången från traditionella fossila plaster till materialåtervunna och ersättande material. En skatt på vissa plastprodukter kunde även vara ett alternativ till den utvidgning av producentansvarssystemet som Europeiska kommissionen föreslagit.

Förutsättningarna för materialåtervinningen av plast och för användningen av återvunnen plast kan förbättras med ekonomiska incitament, även genom att direkt påverka förhållandet mellan plastråvarornas pris och den materialåtervunna plastens pris.

När införande av skatter och andra ekonomiska styrmedel övervägs bör man noga beakta vad som eftersträvas, vilket förfaringsätt som är mest ändamålsenligt och kostnadseffektivt i arbetet för att nå målet och vilka konsekvenser det har. Överlappande åtgärder och reglering bör undvikas.

ÅTGÄRDER:

- Genomföra en utredning om alternativen för införandet av en plastskatt.
- Bedöma om skatt på vissa engångsplastprodukter skulle minska konsumtionen.
- Bedöma beskattningens förhållande till producentansvarssystemet och till en utvidgning av systemet, liksom behovet och möjligheterna att utvidga pantsystemet.

Genomförare: FM, MM, ANM

” En skatteförmån för produkter som har tillverkats av återvunnen plast

” Plastförpackningar med en pant på 10 cent sätter snabbt slut på nedskräpningen.

Ta tillvara plastavfall betydligt effektivare

Materialåtervinningen av begagnade plaster bör bli mycket effektivare. En stor del av avfallsplasterna består av förpackningar, av vilka 25 procent (2016) materialåtervinns i Finland. I samband med ändringarna av EU:s avfallsdirektiv blir målen för materialåtervinningen av plastförpackningar (2025: 50 %, 2030: 55 %) högre och kravet på separat insamling kommer att gälla även andra plaster. För att nå målen krävs flera tilläggsåtgärder, såsom betydligt fler ställen där plastavfall tas emot. Ändringarna av direktivet ? nationellt senast den 5 juli 2020.

För att materialåtervinningen av förpackningsplast och annan plast ska komma igång ordentligt räcker det inte med att utveckla insamlingsystemen. Det behövs också kommunikation och arbete för att engagera konsumenterna och näringslivet i minskningen av plastanvändningen, sorteringen och återvinningen av plastavfall och användningen av produkter tillverkade av återvinningsplast. Kampanjen Ämpäristöteko, som Plastindustrin ordnade i juni 2018, visade att plastinsamlingen intresserar och engagerar.

Ett av målen i EU:s plaststrategi är att alla plastförpackningar som släpps ut på EU:s marknad är återanvändningsbara eller lätta att materialåtervinna senast 2030. De mest problematiska med tanke på materialåtervinningen är de så kallade kompositplasterna, som produceras och används i allt högre grad. För den ekologiska designen och materialåtervinningen av dem behövs nya lösningar. Den ökade användningen av bionedbrytbara plaster och sammansättningen för de produkter som innehåller plast och de plastförpackningar som konsumenter beställer från länder utanför EU via distanshandel kommer eventuellt också att ha följder för insamlingsystemen.

ÅTGÄRDER:

- Kraven i fråga om den separata insamlingen revideras och tillvaratagandet av förpackningsplast ökas betydligt. Även antalet ställen där förpackningsplast samlas in ska ökas genom att utvidga det fastighetsvisa och regionala insamlingsystemet och genom att ordna kvartersvis insamling för småhus. Samverkan mellan förpackningsproducenterna, kommunerna, avfallshanteringsföretagen och andra aktörer i fråga om insamlingen av plastförpackningsavfall intensifieras. Sorteringen av avfall främjas med hjälp av prissättningen.
 - Försök inleds i syfte att utreda alternativen för separat insamling av olika typer av plastavfall. För att förbättra kvaliteten på materialåtervunnen plast utvecklas och testas tekniska lösningar för rening, materialåtervinning och förädling av plastavfall. Dessutom undersöks möjligheten att placera förpackningsplastavfall och annat plastavfall i samma insamlingskärl.
 - Insamlingsystemen planeras så att de blir användarvänliga och effektiva.
 - Konsumenternas och företagens medvetenhet ökas och råd ges om hur plaster kan materialåtervinnas.
 - Åtgärder vidtas för att hitta metoder som säkerställer återvinningsbarheten vid design av plastprodukter och komposit. Produktgrupper som kan tillverkas med en viss mängd återvinningsplast identifieras.
- Genomförare och samarbetspartner: MM, kommuner, avfallshanteringsföretag, producentansvarsorganisationer, Plastindustrin, VTT, Marttaliitto, WWF Finland, andra organisationer och aktörer inom det aktuella området

Citat ur idéer och kommentarer på webben

” Fler fastigheter ska ha egna insamlingskärl, på så sätt har fler människor tillgång till dem då de inte är åtkomliga t.ex. bara med bil.

” Många olika aktörer är inblandade i insamlingsprocessen, jag anser att den primära kunden inte är konsumenten utan den som producerar plasten.

Förbättra identifieringen av plaster i byggnader och sorteringen av plastavfall på byggarbetsplatser

I byggverksamhet används mycket plaster, och medan byggnaderna används ökar mängden plast i dem till följd av underhåll, tilläggsinstallationer och renoveringar. Byggverksamheten hör till de sektorer där det används mest plast. Men vid rivning av byggnader tas plasterna sällan tillvara. För att åtgärda detta problem krävs att man blir bättre på att identifiera de plaster som använts vid byggandet. Likaså behövs en effektivisering av rivningspraxis, den separata insamlingen, återvinningssystemen och slutligen också utnyttjandet av plastavfallet.

Av byggnadsplasterna är olika förpackningsplaster och engångsplaster lättast att ta tillvara och materialåtervinna, och det är också möjligt att ta i bruk lösningar som ersätter plast och som minskar deras totala mängd i konstruktionerna.

Summa summarum skulle det vara lättare att återanvända och materialåtervinna plasterna, om det fanns uppgifter om vilka plastprodukter som använts i en byggnad.

ÅTGÄRDER:

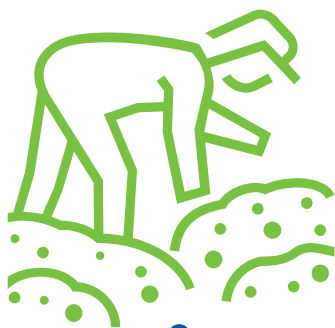
- Det görs en inventering av mängden plaster i den byggda miljön och återvinningspotentialen utreds.
- Anvisningar om minskning av förpackningsplasterna vid byggande utarbetas för branschen. År 2019 förhandlas ett Green Deal-avtal fram om minskning av förpackningsplasterna inom fastighets- och byggnadsbranschen.
- I samarbete med fastighets- och byggnadsbranschen utreds möjligheterna att förbättra materialeffektiviteten för plasterna i konstruktioner och fastighetstekniska system, att minska totalmängden plaster och att öka användningsgraden för återvinningsplast med alternativa lösningar.
- För byggnader tas det fram en varudeklarationsmodell som kan fogas till den informationsmodell som används vid projektering av byggnader eller till de uppgifter som hör samman med byggloven. Deklarationen skulle främja identifieringen av plasterna och öka användningspotentialen i samband med renovering och rivning.
- År 2019 utarbetas tillsammans med ARA och Senatfastigheter en plan om minskning av plasterna, om ökning av plastavfallets materialåtervinningsgrad och om användning av återvinningsplaster. Ett försök genomförs med offentliga upphandlingsprojekt i vilka de ovannämnda åtgärderna tillämpas vid projektering, byggande, renovering eller rivning av byggnader.

Genomförare och samarbetspartner: MM, Finlands miljöcentral, ARA, Senatfastigheter, Byggnadsindustrin RT rf, Plastindustrin rf, Kommunförbundet, Kompetenscentrumet för hållbar och innovativ offentlig upphandling KEINO, VTT, Sitra

Citat ur idéer och kommentarer på webben

” Ytbehandlingsmedel, såsom målarfärg och lack, gistnar och bildar mikroplast. Också här behövs det lösningar – målarfärg skrapas bort utan att omgivningen skyddas och skräpet samlas upp.

” Produkter utan plast ska märkas på särskilt sätt. Märket ska vara en faktor som beaktas vid konkurrensutsättning och gynnas i offentliga upphandlingar.

Effektivisera återvinningen och ersättandet av jordbruks- och trädgårdsplaster

Inom jordbruket och i trädgårdar används relativt mycket plaster, till exempel för ensilering, i växthus och för marktäckning. Dessutom uppstår till exempel vid användning av foder och bekämpningsmedel avfall i form av plastsäckar och plastdunkar. För tillvaratagandet av plaster på gårdar finns redan ett samarbetsnätverk och även ett företag som erbjuder en avgiftsbelagd avhämtningstjänst. Materialåtervinningen av jordbruksplaster fungerar dock inte effektivt i hela landet och en stor del av de uttjänta plasterna blir kvar på gårdarna och tas således inte tillvara.

Ett problem när det gäller att materialåtervinna jordbruks- och trädgårdsplasterna och att erbjuda återvinningstjänster är svårigheten att särskilja plaster av olika kvalitet. Ett annat problem är till exempel den smuts som hamnar på ensilageplasten. Ett miljöproblem utgör den förspridning som särskilt de fleråriga täckplasterna drabbas av i Finlands klimat och som ger upphov till mikroplast.

De plastförpackningar som används inom jordbruket omfattas av producentansvaret. För dessa har producenterna grundat mottagningsterminaler som tar emot förpackningsavfall avgiftsfritt. Producentansvaret gäller dock endast förpackningar som yrkesmässigt släppts ut på marknaden, det vill säga inte plast som används för förpackning av foder som ska användas på gården. Ett effektivare samarbete mellan de olika aktörerna behövs för att materialåtervinningen ska bli effektivare.

I frukt- och grönsaksodlingar används redan i viss mån bionedbrytbara marktäckningsdukar, och särskilt när det gäller ettåriga växter håller olika typer av bionedbrytbara filmer på att ersätta den plast som man täcker marken med. Av de nuvarande lösningar som kallas bionedbrytbara är dock inte alla helt bionedbrytbara. Det finns i alla fall alternativa biobaserade lösningar för dem och nya håller på att tas fram. Det behövs satsningar på utvecklingsarbetet, och de fungerande och helt bionedbrytbara alternativen bör göras lockande.

Till de senaste lösningarna hör flytande marktäckning som ersätter både plast och bekämpningsmedel (t.ex. glyfosat) och som också på många sätt förbättrar markens kulturtillstånd. I Finland har det till exempel utvecklats en flytande marktäckning som baserar sig på inhemska trä- och växtbaserade naturråvaror och som man sökt internationellt patentskydd för.

ÅTGÄRDER:

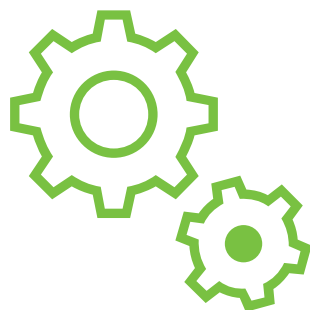
- Kostnadseffektiva lösningar och ändamålsenliga styrmedel ska sökas för att effektivisera materialåtervinningen av jordbruksplasterna. Det regionala samarbetet ska ökas och även omfatta de aktörer som producentansvaret inte gäller. Jordbrukarna ska ges mer rådgivning om återvinningen. Nya material som ersätter jordbruksplasterna ska tas fram.
- Satsningar ska göras på att utveckla och ta i bruk ny biobaserad och helt bionedbrytbar marktäckning, till exempel genom att kontrollera bionedbrytbarheten och testa lösningar inom olika tillämpningsområden. Incitament ges för att ersätta fossilbaserade plaster med biobaserade, bland annat när det gäller marktäckning för fleråriga växter. Detta ska göras till exempel genom att utvidga och utveckla miljöersättningsystemet i Programmet för utveckling av landsbygden.
- Kunskapen om plastens effekter i marken ska ökas och mer information och utbildningsmaterial tas fram. Det ska utföras en bedömning av vilka jordbrukets och trädgårdsodlingens värsta mikroplastkällor är och utredas vilka åtgärder som kunde vidtas för att minska dem med över 50 procent.

Genomförare och samarbetspartner: JSM, Luke, Finlands miljöcentral, företag, Evira

Citat ur idéer och kommentarer på webben

” Balar ger upphov till rent plastavfall, men för närvarande tycks plasten inte duga åt någon.

Ta i bruk de mångsidiga lösningarna för återvinning av tillvaratagen plast

Plaståtervinningen är en process i flera steg: tillvaratagning, transport, sortering, processering och tillverkning av nya produkter från sekundära råvaror. På valet av återvinningsprocess inverkar plastavfallets uppkomstplats, kvalitet och mängd samt kraven på de nya produkter som ska tillverkas. Dessutom bör beaktas att inte alla avfallsplaster lämpar sig för materialåtervinning. Det kan vara bättre att på ett kontrollerat sätt utvinna energi ur dem.

För processeringen av plastavfall finns flera lösningar, både mekaniska och kemiska. Utöver lösningar för stora volymer behövs det också småskaliga lösningar. I alla materialåtervinnings- och återvinningslösningar är det viktigt att beakta skadliga ämnen och säkerheten i fråga om de återvunna råvarorna och produkterna. Det mekaniska alternativet lämpar sig bäst för plastavfall som är rent och i gott skick, medan återvinning och behandling på kemisk väg är möjlig för en stor del av den plast som är av dåligt kvalitet och inte lämplig för mekanisk återvinning. Med kemiska metoder kan man av avfallsplast tillverka råmaterial för nya kemikalier och plastråvaror eller bränsle. Med dessa metoder kan man också delvis eller helt avlägsna de skadliga ämnena. De nya biotekniska metoderna kan också innebära möjlig-

heter för plaståtervinningen. De framtida lösningarna baserar sig sannolikt i allt större utsträckning på en kombination av olika tekniker.

Vilka nya återvinningslösningar som tas i bruk påverkas i hög grad av mängden tillgänglig avfallsplast och av marknaden för materialåtervunna plaster och andra produkter som kan förädlas från plastavfall. En fungerande återvinningsmarknad förutsätter i sin tur att aktörerna har ett omfattande samarbete som möjliggör koppling av de traditionella enkelriktade värdekedjorna till den cirkulära ekonomin. I den första fasen kan de offentliga aktörerna ha en betydande roll som facilitatorer för nya samarbetsmodeller och affärsverksamheter.

Största delen av plaståtervinningen i Europa består av mekanisk återvinning. Den kemiska återvinningen står för mindre än två procent. Den kemiska behandlingen av plastavfall håller emellertid på att bli en del av det utvecklingsarbete som görs för att få fram återvinningslösningar och värdenätverk för plasten. Det finns redan pilotanläggningar i drift. Även i Finland finns en sådan och en fullskalig anläggning är under planering. Utvinning av energi ur plastavfall betraktas dock inte som återvinning.

ÅTGÄRDER:

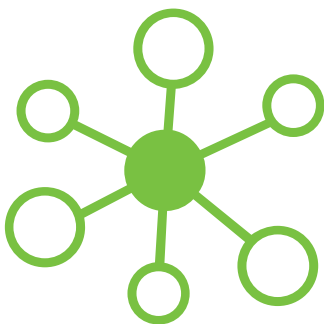
- Arbetet med att ta fram återvinningslösningar som är lämpliga för olika värdekedjor påskyndas. Projekt startas i syfte att stärka samarbetet mellan aktörerna och öka det sorterings- och processkunnande som behövs i företag och forskningsinstitutioner för en fungerande materialåtervinning.
- En bedömning av den kemiska återvinningens lämplighet och konsekvenser i Finland genomförs. Även den kemiska återvinningens potential och ramvillkoren i fråga om den utreds.
- På grundval av dessa etableras en eller två fullskaliga plastraffinaderier samt en kemisk återvinningsenhet eller flera, separat eller i anslutning till befintlig kemisk industri.

Genomförare och samarbetspartner: ANM, VTT, Business Finland, Sitra, Plastindustrin, branschens företag och andra aktörer

Citat ur idéer och kommentarer på webben

”Material som är svårt att återvinna skeppas med tanke på återvinningsprocent till Asien, där det först sorteras för hand medan rejekt hamnar i den obefintliga avfallshanteringen.

Satsa stort på ersättande lösningar och grunda ett New Plastics-kompetensnätverk

De biobaserade material som kan ersätta traditionell plast är en viktig möjlighet för forskningen, produktutvecklingen och produktionen i Finland. Behovet av säkra, biobaserade, återvinningsbara förpackningar är globalt, vilket också är fallet med helt bionedbrytbara förpackningar för vissa användningsändamål. Även i byggnadsverksamhet kan biobaserade material ersätta plaster. I Finland har vi ett gediget kunnande om biomaterial och dessutom råvaror som erbjuder lovande möjligheter när det gäller lösningar för ersättande av plaster. För att förväntningarna i fråga om ersättande material och lösningar ska infrias krävs dock ett tätare samarbete än tidigare och ytterligare satsningar på forskning, innovationsarbete och uppskalning av produktion så att de första lovande resultaten kan bli produkter på marknaden.

Målet är att det om fem år har släppts ut flera nya ersättande lösningar på den internationella marknaden. Dessutom ska man påskynda och främja en utvidgning av verksamheten i de nuvarande företagen, i synnerhet i start upp-företag och små och medelstora företag. När det gäller de ersättande materialen och deras råvaror behövs samtidigt en bedömning av deras tillräcklighet, användbarhet och inbördes förhållanden, och deras egenskaper och konsekvenser bör bedömas med avseende på miljö, hälsa och säkerhet, återvinningsbarhet och avfallshantering. Även de olika kompositerna, som är kombinationer av plast och biobaserade material, kan i framtiden ersätta allt fler plaster, och även deras konsekvenser bör bedömas noga. För att stödja bedömningsarbetet bör man ta fram internationellt godkända bedömnings- och begreppsunderlag och utveckla standardiseringen.

Förutom de ytterligare satsningarna behövs en koordinerande, opartisk aktör som följer och effektivt utnyttjar forskningen och innovationerna ute i världen och som stärker det samarbete och nätverkande som behöver finnas mellan forskningen, företagen och förvaltningen i fråga om utveckling och införande av ersättande material. En viktig uppgift är också att få till stånd ett effektivare arbete för att skaffa EU-finansiering för byggande av en hållbar plastekonomi i Finland.

ÅTGÄRDER:

- Ett nationellt program startas och finansiering riktas till utveckling av nya värdenätverk för ersättande lösningar, material, tekniker och affärsmodeller, som de olika parterna tillsammans utvecklar. Programmet behov och mål bereds i ett brett samarbete ur såväl material- och produkttillverkarnas som användarnas synvinkel, och olika konsortier kan ansöka om finansiering från programmet. Med programmet eftersträvas utöver nationell nytta också lösningar på globala utmaningar. Syftet är också att stärka de finländska företagens internationella konkurrenskraft. Vid utveckling av ersättande lösningar säkerställs att produkterna har en heltäckande miljöhållbarhet (utöver produktionskedjorna även produkternas återvinningsbarhet eller bionedbrytbarhet under deras hela livscykel) och att de är säkra.
- Samarbetet mellan aktörerna i värdekedjorna stärks, till exempel i fråga om utvecklingen av livsmedelsförpackningar.
- I anslutning till programmet etableras ett *New Plastics Finland*-kompetensnätverk. Dess uppgift blir att öka företagets materialkunnande, stärka värdekedjorna för och forskningen om plaståtervinning, sprida kunskap om lösningar som ersätter traditionell plast, utveckla standardiseringen och koppla nätverket till de centrala internationella forumen inom området. Kompetensnätverket ska för sin del stödja det politiska beslutsfattandet och skapa ett tryck dels på att lyfta fram innovativa lösningar som ersätter traditionell plast, dels på plaståtervinningen. Nätverkets verksamhet kan stödjas exempelvis med hjälp av en artificiell intelligens (AI)-lösning som tas fram för hantering av databaserna.
- Utvecklingsprojekt startas för att påskynda ersättandet av plast på ett hållbart sätt, vilket ska gälla såväl träbaserade produkter som jordbruksprodukter och produkter baserade på sidoströmmar. Till projektens samarbetsnätverk bjuds forskningsinstitutioner och företag in. Syftet är att skapa ny affärsverksamhet i Finland.

Genomförare och samarbetspartner: ANM, JSM, MM, Business Finland, Finlands industriinvestering TESI, VTT, Luke, Finlands miljöcentral, Skogsindustrin och andra branschorganisationer, Finlands Akademi

Lyfta upp plastutmaningen på Finlands internationella dagordning

I början av 2018 lanserade Europeiska kommissionen en plaststrategi som drar upp riktlinjerna för EU:s och dess medlemsländers åtgärder i fråga om plastutmaningen. Finlands nationella färdplan för plast stöder för sin del genomförandet av EU:s plaststrategi. Dessutom lyfter den fram goda exempel och stärker Finlands synlighet i nationellt viktiga frågor.

Den mellanstatliga arbetsgrupp som FN:s miljömöte (UNEA 3) tillsatte i december 2017 dryftar lösningar på problemet med plastskräp på internationell nivå. De nordiska länderna har redan ett gemensamt plastprogram till vars teman hör bland annat mikroplasterna i kustvattnen och i det arktiska havsområdet. Som bäst tar man fram prioriteringar och former för samarbetet. I HELCOM, kommissionen för skydd av Östersjöområdet, har man kommit överens om samarbete för att minska nedskräpningen av Östersjön. Åtgärdsplanen Baltic Sea Action Plan ses över under Finlands ordförandeperiod i HELCOM 2018–2020.

Även Arktiska rådet och flera internationella konventioner är viktiga samarbetsforum.

ÅTGÄRDER:

- Åtgärderna i EU:s plaststrategi genomförs i forcerad takt och information sprids om finländska lösningar och om handlingsmodeller som är viktiga för Finland. Utmaningen med plasterna lyfts upp som en viktig fråga under beredningen av Finlands EU-ordförandeskap (1.7–31.12.2019) och vid evenemang i samband med ordförandeskapet.
- Ansträngningar görs för att det på EU-nivå ska vidtas ytterligare åtgärder för att stärka återvinningsbarheten hos produkter som innehåller plast och ekodesignen av dem och för att öka användningen av återvinningsplast i produkter.
- Ansträngningar görs också för att det på internationell nivå ska vidtas ytterligare åtgärder för att begränsa nedskräpningen till havs, och plastfrågan betonas i det nordiska samarbetet, i samarbetet inom HELCOM för skydd av Östersjön och i det arktiska samarbetet.

Genomförare och samarbetspartner: MM, ANM, andra ministerier, aktörer inom området

Citat ur idéer och kommentarer på webben

” På samma sätt som vi har ingått klimatavtalet från Kyoto kan vi också ingå ett Helsingforsavtal för undvikande av nedskräpning. Genom avtalet förbinder sig staterna att hindra plastavfall från att hamna i naturen, antingen med piska eller med morot.

” Ett av temana för Finlands kommande EU-ordförandeskap kunde vara på vilket sätt EU ska agera för att lösa det globala problemet med plast.

Exportera kompetens och lösningar

Plastskräpet är ett allmänt problem i Asien och Afrika. I synnerhet floderna i Sydostasien, såsom Vietnam, Thailand och Malaysia, transporterar väldiga mängder plastskräp till havet. Detta problem kräver att man ändrar tillvägagångssätten på lokal och regional nivå, stärker avfallshanteringen, minskar användningen av plast, ersätter plaster och eventuellt också fångar in plast som hamnat i sjöar, vattendrag och hav. För att komma igång med förändringarna behövs kunskap och intensivt samarbete mellan aktörerna. Finland har mycket kunnande och företag som kan bidra till att denna förändring sker. Som exempel kan nämnas insamlings-, sorterings-, behandlings- och reningsteknik, material som faktiskt är bionedbrytbara och lösningar för infångning av plast som hamnat i havet.

Business Finland (BF) ska påskynda utvecklingen och exporten av finländska lösningar. Utrikesministeriet har flera finansieringsinstrument som ger finländska företag stöd vid affärsverksamhet i utvecklingsländerna. Till exempel utrikesministeriets och BF:s gemensamma BEAM-program stöder finländska företag och andra aktörer som med hjälp av innovationer försöker lösa globala utvecklingsutmaningar. Via detta program kan även riktade kampanjer ordnas, särskilt i utvecklingsländer. Även FN:s teknologi- och innovationslaboratorium (UNTIL), som ska upprättas i Finland, kan

erbjuda nya kanaler för utveckling och uppskalning av lösningar, särskilt för tillväxtmarknaderna. Med hjälp av utrikesministeriets PIF-investeringsstöd kan man stimulera utvecklingsländernas offentliga investeringar.

Investeringar med påverkan (fi. vaikuttavuusinvestointi) är ett sätt som kan användas för att kanalisera privat kapital till aktörer och till projekt som är inriktade på positiv och mätbar samhälls- eller miljönytta. Med dessa investeringar kan man öka det verkningsfulla samarbetet mellan privata, offentliga och tredje sektorn och genomföra noga planerade och långsiktiga investeringar i forcerad takt för att svara på utmaningen med plasten.

ÅTGÄRDER

- De finländska företagens förmåga att utveckla lösningar för hantering av plastutmaningen stärks och deras export främjas.
- Riktat samarbete startas på områden som drabbats mest av marin nedskräpning, till exempel genom att grunda ett fadderobjekt som fungerar som skyltfönster och språngbräda för nya lösningar och därmed också stöder exporten av lösningar.
- Investeringar med påverkan testas vid lösning av plastproblem i tillväxtekonomier och tillväxtländer, till exempel resultatbaserade finansieringsavtal (SIB-modellen).

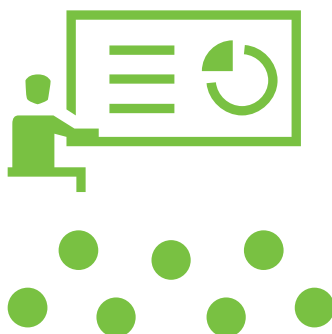
Genomförare och samarbetspartner: BF, UM, ANM, MM, Sitra, WWF Finland, Finnfund

Citat ur idéer och kommentarer på webben

” Omfördelning av anslagen för utvecklingssamarbete möjliggör nya slags multilaterala projekt som för samman kompetensen, resurserna, företagen och organisationerna i Finland och mållandet.

” I Finland kan man främja exporten av finländsk kompetens (t.ex. i fråga om avfallshantering) bl.a. genom exportkampanjer i samt exportstöd och utvecklingsstöd till länder där det behövs mer satsningar på kunnandet i avfallsfrågor.

Öka forskningsdata om plasternas negativa hälso- och miljökonsekvenser och om lösningarna i fråga om dem

Det finns nog en del kunskap om de skadliga ämnena i plastskräp, mikroplaster och plaster, men de uppgifter som finns är utspridda och till och med de grundläggande uppgifterna är bristfälliga. Det finns för lite kunskap även om de eventuella skadliga ämnena i återvinningsbaserad plast och om deras effekter. De första forskningsresultaten om mikroplasternas hälsoeffekter har nyligen publicerats.

Mer kunskap och riskidentifiering behövs för att stödja beslutsfattandet. Dessutom är det viktigt att vidta åtgärder med anledning av de undersökningsbehov som redan identifierats. Till dessa hör exempelvis de behov av att undersöka plasternas skadliga ämnen, mikroplasterna i slam och den marina nedskräpningen som lyfts fram i det nationella programmet för farliga kemikalier (KELO) och i programmet för övervakning av Östersjöns tillstånd.

Europeiska kemikaliemyndigheten undersöker som bäst alternativ i fråga om att begränsa användningen av mikroplaster i produkter och kommissionen letar efter sätt att begränsa utsläppet av mikroplast som härrör från exempelvis textilier, färger och bildäck.

Forskningsarbetet kommer att ta flera år och kräver internationellt samarbete. För att Finland ska vara framgångsrikt i det internationella forskningssamarbetet och lyckas få finansiering för forskning krävs också egen forskning. EU har redan beslutat om ytterligare satsningar på forskning kring plasterna i anslutning till finansieringen i det pågående ramprogrammet för forskning (Horisont 2020) och även utarbetat en långsiktig forskningsstrategi som styr finansieringen för ändamålet.

ÅTGÄRDER:

- Behoven av kunskap för att fastställa problemets omfattning specificeras. En projekthelhet för forskning inleds och det internationella samarbetet kring forskning om plasternas och särskilt mikroplasternas skadliga effekter stärks. Vid inriktning av forskningen beaktas mikroplasternas källor och exponeringen för dem, deras beständighet och nedbrytbarhet i miljön, de skadliga ämnen som tillsatts eller samlats på dem, miljö- och hälsokonsekvenserna och vid behov även de socioekonomiska aspekterna.
- Lösningar tas fram för infångning av mikroplaster i dagvatten och avfallsvatten och för utnyttjande av slam som innehåller mikroplaster.
- Tekniker för identifiering av olika komponenter i plastavfall tas fram, identifieringen och analysen av plasternas skadliga ämnen utvecklas och tekniker för avlägsnande av skadliga ämnen vid materialåtervinning av plaster tas fram.
- Övervakningen av nedskräpningen till havs och den regelbundna lägesbedömningen organiseras i anslutning till havsvården och forskningsdata om plasternas effekter på havens levande organismer skaffas.

Genomförare och samarbetspartner: Finlands Akademi, rådet för strategisk forskning (RSF), ministerier och statsrådet, universitet, Institutet för hälsa och välfärd (THL), Finlands miljöcentral, VTT, Luke, BF, Tukes, samarbete med centrala internationella aktörer, som Europeiska kemikaliemyndigheten.

Citat ur idéer och kommentarer på webben

” Ett hinder för forskningen är icke-standardiserade metoder för analys och observation av mikroplast. Det är svårt att lämna en anbudsförfrågan t.ex. i fråga om mikroplasthalter i avloppsvatten då det inte finns riktgivande anvisningar för analyser och observationer.

Genomförande och uppföljning

Färdplanen för plast börjar verkställas omedelbart. I färdplanen anges för varje åtgärdsdel vilka som har en nyckelposition i genomförandet av åtgärderna och vilka som är samarbetspartner. Nya aktörer är också välkomna.

Utöver de egentliga genomförarna och samarbetspartnerna har också regeringen och riksdagen en stor roll i verkställandet av färdplanen. Det behövs åtgärder som sträcker sig över flera regeringsperioder, och det är viktigt att även dessa börjar genomföras i brådskande ordning.

Genomförandet av färdplanen följs upp våren 2019. Då ordnas ett gemensamt uppföljningsmöte där arbetsgruppen och de som deltar i genomförandet av färdplanen bedömer hur arbetet kommit igång och framskridit. Före det ska man ta fram ett mer detaljerat förslag om hur genomförandet av färdplanen ska följas upp och dess åtgärder stärkas på längre sikt.

De idéer som samlades in under beredningen av färdplanen och de samarbetskonstellationer som uppkom i samband med beredningen kan också ge impulser till helt nya åtgärder. De idéer som kom in via webben har sparats och finns tillgängliga på miljöministeriets webbsida ym.fi/muovit.

Vi välkomnar alla att delta i genomförandet av färdplanen och att vidareutveckla idéerna tillsammans med nya partner som är engagerade i plastutmaningen.

Färdplanen för plast – sammanfattning av idéer som lämnats in via webben

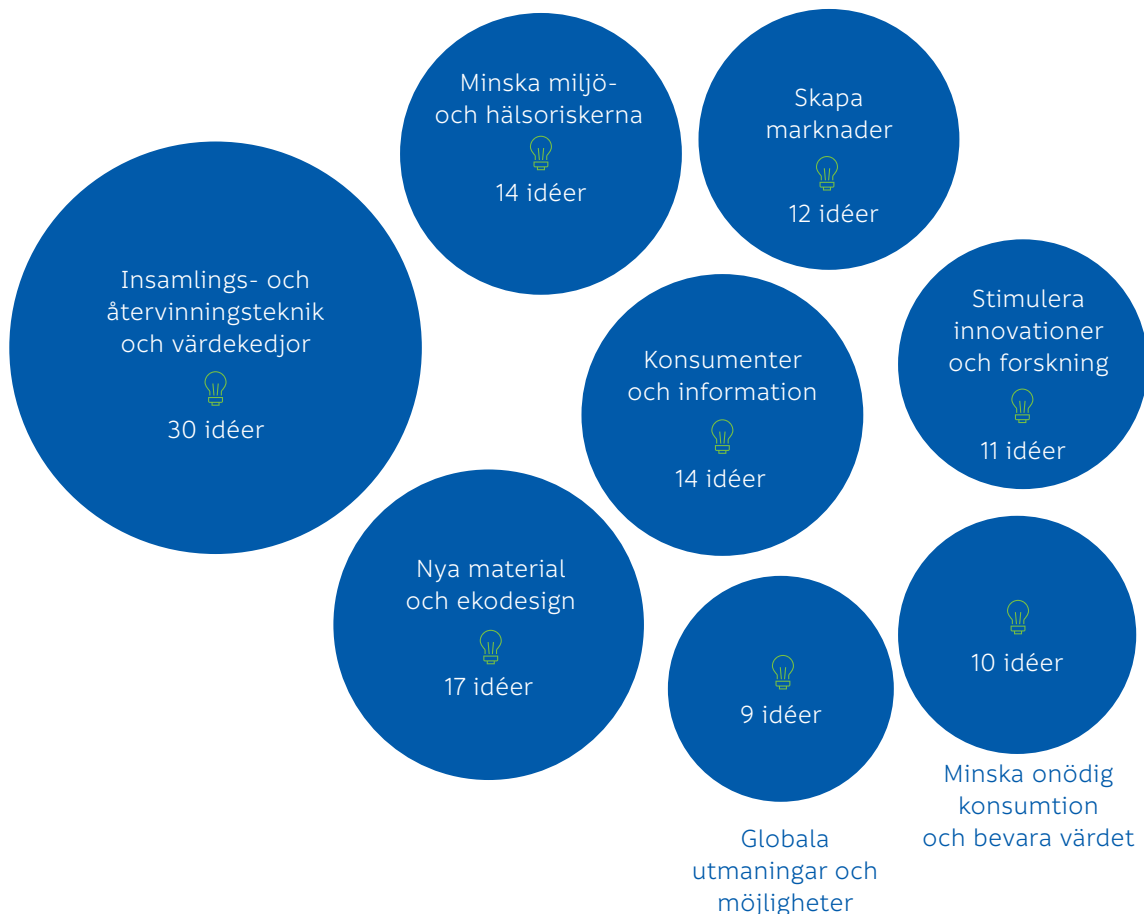
117
idéer

276
kommentarer

536
gillningar

Idéer

INSAMLINGS- OCH ÅTERVINNINGSTEKNIK OCH VÄRDEKEDJOR

- Omorganisera plastinsamlingen och koppla loss den från producentansvaret
- Ålägg företagen skyldighet att materialåtervinna plast
- Befria förnybara material från återvinningsavgiften
- Låt utvecklingsländerna ta del av vår kompetens i avfallshantering och åtgärda problemet med nedskräpningen genom avtal
- Ålägg byggbranschens företag att ta tillvara plast
- Det företag som levererar plast till utlandet ska ha ansvar för plasten
- Gynna plastfria byggprodukter
- Innehållets inverkan på förpackningens återvinningsbarhet
- Använd intelligent robotik för insamling av plaster
- Grunda en plastakademi
- Plastens hälsoeffekter, såsom ftalaterna
- Höj priset på plastpåsar i butikerna till 50–70 cent
- Mera miljögarningar
- Kopiera befintliga goda idéer
- Producentansvar för plastföremål
- Plastinsamling vid varje fastighet
- Plastinsamling i avfallscenter
- Ersätt marktäckningsdukar av plast med dukar av kraftpapper
- Gemensam plastinsamling för småföretag
- En kampanj ger lösningar: hemmens plastkärl ersätts med hållbara alternativ
- Återvinning av plast via pant
- Mera soptunnor och bränn soporna
- Återanvändbara plastprodukter
- Mera användningsområden för de materialåtervunna plasterna
- Använd artificiell intelligens
- Cirkulera ensilageplasterna
- Kemisk återvinning
- Utvidga pantsystemet
- Anläggningar för mottagning av plast i (EU-)hamnar
- Uppföljningsmätare för EU:s cirkulära ekonomi

NYA MATERIAL OCH EKODESIGN

- Lyft fram plastfria innovationer
- Incitament för företag
- Forskning och utveckling måste värdesättas igen
- Jämförelse med föregångsländer genom benchmarking
- Sluta använda förpackningar av svarta plaster
- Lösningar för trafikens (mikro)plastutsläpp
- Gör produkter i lösvikt normala
- Blöjorna bör bli biologiskt nedbrytbara
- Mer påfyllningsförpackningar
- Påverka förpackningsindustrin

- Förnybara råvaror
- Förpackningar som består av flera material
- Ersättande material
- Minska användningen av material
- Miljöskatt
- Fokus på produktbaserad materialdesign
- Ny definition av plasterna

KONSUMENTER OCH INFORMATION

- Mer lösviktsförsäljning i matbutikerna
- Fokus på att minska onödig konsumtion
- Ett nytt namn för blandavfall
- En rikstäckande informationskampanj
- Sluta prata om avfall
- Öka medvetenheten
- Förpackningsinformation i webbutiken
- Theory of planned behaviour to get citizens actively involved into source-separation of plastic (among other waste)
- Kampanjer för insamling av plastskräp
- Förpackningsmärkningarna
- Tydlig information som är lätt att hitta
- Mera plastinsamlingspunkter!
- En tallriksmodell för plasterna
- En ekologiskt hållbar ekonomi

MINSKA MILJÖ- OCH HÄLSORISKERNA

- Fokusera på utsläppen av koldioxid på nytt
- Plastens kemikalier
- Ta kontroll över mikroplasterna
- Böter för nedskräpning, till exempel 1000 €
- EHS-regler för online-handeln som följs
- Styrning genom lagstiftning
- Förbjud inblandning av plast i mull
- Avlägsna plasten från miljön
- Få slut på nedskräpningen
- Mer riktig information
- Stöd företag och produkter som satsar på cirkulär ekonomi
- Avloppsrening för mikroplasterna
- En enhetlig EU-lagstiftning

SKAPA MARKNADER

- Använd materialåtervunna plaster vid offentlig upphandling
- Uppdatera prislistan för avfallshanteringen
- Skatteförmån för produkter tillverkade av återvunnen plast
- Standardisering av de materialåtervunna plasterna på EU-nivå
- Global skyldighet för den som första gången tar i bruk kol som ingår i det långsamma kretsloppet att returnera motsvarande mängd kol till kolsänkan
- Stärk efterfrågan

- Eftersträva skalbarhet
- Grunda materialbanker
- Möjliggör överraskande samarbete
- Stärk den marknadsbaserade forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamheten gällande återvunna plastprodukter
- Industriella symbioser i Finland, dra nytta av FISS-verksamheten
- Främja tillträdet till marknaden för plastfria och biologiskt nedbrytbara engångsförpackningar

STIMULERA INNOVATIONER OCH FORSKNING

- Innovationen HALAIN
- Innovativa material
- Program/fond för utveckling av ekosystem för plaståtervinning
- Standardisera metoderna för observation och analys av mikroplasterna
- Ingen förbränning, i stället kompositprodukter!
- Fokusera på nackdelarna, inte på plasterna
- Satsa på samarbete
- Definiera spjutspetsområden för innovationer
- Skapa en mer exakt bild av effekterna
- Ta fram en karta över plast- och energiflödena i Finland
- Satsa på lösningar

MINSKA ONÖDIG KONSUMTION OCH BEVARA VÄRDET

- Inför avgifter för take away-kärl
- Förbjud försäljningen av plastkassar
- Se till att förpackningarna inte är onödigt stora
- Särskild avgift för postorderprodukter från utlandet
- Informationsstyrning
- Utvidga pantsystemet
- Green deals
- Minska det överdrivna förpackandet
- De offentliga aktörerna med i arbetet!
- Plastskatt

GLOBALA UTMANINGAR OCH MÖJLIGHETER

- Exportstöd för miljöteknik
- Exportrestriktioner för plastavfall
- De nordiska länderna som motor
- Idé: Nedsmutsningen sker utomlands!
- Idé: Vi ska inte förhastas oss
- Gör plastskräp till något som inte är coolt
- Använd internationella avtal
- Skapa värde för avfallen
- Exportera till HotSpot-länder

I följande webbpublikation finns en beskrivning av idéerna och diskussionerna om dem:

ym.fi/Muovit

MILJÖMINISTERIET

Telefon 0295 16001 (statsrådet växel)
Fax 09 1603 9320
Postadress PB 35, 00023 Statsrådet
Besöksadress Alexandersgatan 7, Helsingfors

ym.fi/sv